

KURPPA, PINJA: Lapsena ja nuorena syövän sairastaneiden sydän- ja verisuonitautikuolleisuus

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 28 s., 4 liites.
Lastentautioppi
Maaliskuu 2017

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli analysoida Suomessa lapsena ja nuorena syövän sairastaneiden myöhäiskuolleisuutta keskittyen erityisesti sydän- ja verisuonitautikuolleisuuteen. Tämän tutkimuksen uusi näkökulma on, että lapsena ja nuorena syövän sairastaneiden lisäksi tutkimukseen on valittu mukaan varhaisaikuisuudessa syövän sairastaneet potilaat.

Potilaat valittiin tutkimukseen, jos heillä oli todettu syöpä 0–34-vuotiaana ja he olivat elossa vielä viisi vuotta syöpädiagnoosin jälkeen. Syövän tuli olla diagnosoitu aikavälillä 1.1.1966–31.12.2004. Verrokkeina tutkimuksessa toimivat potilaiden sisarukset, jotka olivat elossa vielä vuonna 1971 ja joilla ei ollut syöpädiagnoosia alle 35-vuotiaana. Seuranta-ajaksi valittiin 1.1.1971–31.12.2011. Tutkimuksessa käytettiin vaarasuhde eli hazard ratio (HR) -lukuja vertailtaessa kohortin ja sisarusverrokkien kuolleisuutta. HR-luvut laskettiin käyttäen Cox regression -mallia syntymävuosikymmen ja sukupuoli vakioituna. Lisäksi kuolleisuutta tarkasteltiin kumulatiivisen insidenssin tunnuslukuina. Kuolinsyiden jaottelussa käytettiin hyväksi ICD-10-koodeja.

Lapsena ja nuorena syövän sairastaneet kuolivat sisaruksiaan enemmän ennen aikaisesti yli viiden vuoden kuluttua syöpädiagnoosista. Myöhäiskuolleisuuteen vaikuttavia tekijöitä tässä tutkimuksessa olivat muun muassa potilaan ikä syövän diagnosointitihetkellä, syövän diagnoosijankohta ja diagnosoitu syöpätyyppi. Syövästä selvinneet lapset ja nuoret kuolivat sisaruksiaan enemmän ennen aikaisesti muun muassa syöpätauteihin, sydän- ja verisuonitauteihin, hengitystiesairauksiin ja infektioitauteihin. Lapsena ja nuorena syövän sairastaneiden kuolleisuus sydämen iskemiaan ja infarktiin, kardiomyopatiaan ja sydämen vajaatoimintaan sekä arterioskleroosiin ja aivoverisuonitukokseen oli yli kaksinkertainen sisaruksiin verrattuna. Tutkimuksen tulokset tukevat aiempaa käsitystä siitä, että lapsena ja nuorena syövän sairastaneet ovat sisaruksiin ja muuhun väestöön verrattuna suuremmassa riskissä kuolla sydän- ja verisuonitauteihin myöhemmällä iällä. Tämän tutkimuksen tuloksista on hyvin nähtävissä syövän sairastaneiden lasten, nuorten ja nuorten aikuisten elinikäisen seurannan tarve syövästä johtuvan sydän- ja verisuonitautikuolleisuuden vähentämiseksi.

Asiasanat: syöpä, lapsi, sydän- ja verisuonitaudit